

Romani literis victuris tradidere posteris ; replicanti monu-
menta ultra desiderium apparebit, in primâ statim Reipubl. Ro-
manæ ætate sepulchra religiosa semper & inviolabilia fuisse æsti-
mata. Tarquinius enim Prisci Tarquini Nepotem septimum
Romanorum Regem, præter cætera Regibus inusitata, quibus
omnem recti justique legem conculcasse visus est, facinora, ea
propter quoque, quod socerum suum sepelire prohibuerit, Su-
perbi nomine insignitum cum Livio testatur *Forsterus hist. Rom.
lib. 1. cap. 12.* Nec minus sepulchrorum religionem arguit Augu-
sti summi Monarchæ interdictum, quò ad evitandam sepulchri
sui violationem Juliam stupris nobilem in eò humari vetabat.
Leges demum quam plurimæ, quas ad religionem sepulchro-
rum servandam sancivêre Romani, teste *Cicerone lib. 2. de LL. id
affatiim testantur.* Quantâ insuper Prætori vel alii, qui Juris-
dictioni præerat, semper asserta fuerit authoritas, alia juris no-
stri monstrant loca. Ut vocatus ab eò ex quacunque causa ple-
num ipsi obsequium præstandò in jus venire necesse haberet, nisi
competentem pro Jurisdictione Jus dicentis mulctam incurrere
voluerit. Singulari tamen gaudent Privilegio justa mortuo non
modo facientes, sed etiam cadaver ad sepulchrum prosequen-
tes, ut ipsi in Jus vocari prætorio penitus prohibeantur edicto,
quò *in Jus vocantes* pænale 50. aureorum dare pollicetur Prætor
judicium *l. 2. § l. pen. π. de in Jus vocando.* Hic sanè inter alias,
quæ Prætozem ad concedendam illam immunitatem commove-
re rationes, & actus religioni nihil non censuerim tribuendum.
Religioni etiam sepulchri adscribere velim, quod in Nobilium
præprimis sepulchris lampades sæpissimè accensæ reperiantur,
oleo vel ejusmodi apparatus liquore, ut perpetuum alere pos-
sint ignem. Sicut de tali sepulchro Patavii reperto ex Apiano
Mathematico testatur *Tiber. Decian. tract. crim. lib. 6. c. 40. n. 24.*
Egregium quoque hujus rei vestigium habemus in *l. 44. π. de
manum: Testam.* ubi libertas in testamento sub eâ conditione ali-
quibus relicta, ut in monumento Testatoris alternis mensibus
lucernam accendant, & solemnia mortis peragant. Ex his itaque
& aliis quàm plurimis in scriniò juris nostri repositis patescit
fundamentis, religionem à sepulchro vix separabilem plura &
maxima secum trahere jura.

X. Pro-